

ESETTANULMÁNY

„A fizikai aktivitás és a sport magyarországi dimenzióinak feltárása”

TÁMOP-6.1.2/11/2-2012-0002 kódszámú projekt

„A lakosság egészségfejlesztését szolgáló fizikai aktivitás szakmai támogatása és a szabadidő-sportolói közösségek bővítése”
célú pályázati konstrukció keretében végzett
módszertani kutatás eredményeiről

Sportmenedzsment szervezési és jó gyakorlatok feltérképezése 6. téma keretében

Szerző

Dr. Bognár József

Cím

Mátrabérc túra - Gyöngyös

Konzorciumvezető

Magyar Sportmenedzsment Társaság (MST)

Konzorciumi partner

Magyar Sporttudományi Társaság (MSTT)

2014. május

település	község <5000 fő	kisváros 5000-20e fő	középváros 20e-100e fő	nagyváros 100e-1000e fő	főváros/ országos
célcsoport	lakosság	fiatalok-idősek	hátrányos h.	fogy. élők	nők
lebonyolító	önkormányzat	civil szervezet	oktatási int.	sportegyesület	vállalat
tevékenység	szabadidősport	egészségmegőrző	sportjátékok	képzés	egyéb
időtartam	1 nap	2-3 nap	heti	havi	folyamatos
rendszeresség	évente	félévente	szezonális	havi	eseti

ADATLAP:

Projekt hivatalos neve: **Mátrabérc 56 kilométeres teljesítménytúra**

Projektgazda: Hanák Kolos Turistaegylet / Kékes Turista Egyesületi

Projekt témája: Sportturizmus és természetjárás

Projekt időtartama, rendszeressége: 1987 óta, évente egy alkalommal

Projekt célcsoportja: 3 éves kortól

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Jelen esettanulmány keretében Heves megye második legnagyobb lakosságszámú városának, Gyöngyös túraprogramjainak ismertetésére kerül sor. A „Mátra kapuja” néven emlegetett városból, 20 perc autóúttal elérhető Magyarország legmagasabb domborzati kiemelkedése, az 1014 méter magas Kékestető. Nem véletlen, hogy a bakancsos turisták számára feltétlen kihívást jelent a Mátra hegység turista paradicsomainak meglátogatása, a legkiemelkedőbb és évente megrendezett programokon, például a Mátrabérc 56 km-es túrán való részvétel.

Sajnálatos jellemzője hazánkknak, hogy a felnőttek kis arányban végeznek rendszeres sportolást, mégis viszonylag nagy számban választják szabadidős tevékenységnek a túrázást. Az is fontos jellemző, hogy a túrázók legnagyobb részt az észak magyarországi régióban élnek.

A 2011. évi statisztika szerint az aktuális népességi adatok a következők (ksh.hu, 2014): népesség 32.640 fő; népsűrűség 589,53 fő/km², terület 55,32 km². Bátran megjegyezhetjük, hogy nem csupán a Márta és a Gyöngyösi-Kistérség természeti adottságait érdemes a helyszínen megtekinteni, hanem a városban is számos építészeti, természettudományi, kulturális és szabadidős tevékenységre lehet számítani az év minden időszakában.

Az Északi-középhegység része, és származása szerint Európa legnagyobb fiatal vulkáni övezetéhez tartozik. Nem a legnagyobb kiterjedésű hegységünk, de itt emelkedik hazánk két legmagasabb csúcsa az 1014 m-es Kékes és a 964 m magas Galyatető. A központi része a Mátrabérc fennsíkjából, a Galyatető és a Kékes vulkáni kúp csoportjaiból áll. Az említett területen működnek a szabadidő hasznos eltöltésére alkalmas múzeumok, tájházak, kiállítások, tanösvények, kilátók, templomok, kastélyok és várak is.

Gyöngyösön két fontosabb turisztikai egyesület működik, melyek tevékenységét érdemes bemutatni. Az első szervezet, mely többek között a „Mátrabérc 56 km-es teljesítménytúrát” is szervezi a Hanák Kolos Turistaegylet. A másik említésre méltó programokat szervező társaság a Kékes Turista Egyesület. Mindkét egyesület célja a természetjárás útján az egészséges életmód kialakításának és elterjesztésének elősegítése, a természetjárás megszerettetése.

A Hanák Kolos Turistaegylet 1992-ben alakult, jelenlegi tagjai a gyöngyösi Berze Nagy János Gimnázium tanárai és volt diákjai. Fő tevékenységi körük az év minden szakában gyalogos túrák, magashegyi túrák, barlangtúrák, vízitúrák, raftingtúrák, teljesítménytúrák és tanfolyamok szervezése. A Mátrabérc Teljesítménytúra 1987 óta minden évben megrendezésre kerül. Útvonala a Mátra fő gerincén vezet, szinte teljes mértékben erdei utakon, mely kelet-nyugati irányban végighalad az egész hegységen.

A projekt legfontosabb célja az aktív túrázás megismertetése leginkább Magyarországon, és a Magyarországgal szomszédos országok területén. Ezen felül kiemelkedőnek tekinthető, hogy a különböző nehézségű túraprogramok által, különböző lehetőséget kínál az egyesület minden korosztály számára, mely a rendszeres fizikai aktivitás és a szabadidő hasznos eltöltése által hatással van összlakosságunk egészségi állapotára.

Az évek során a Mátrabérc 56 kilométeres túra országos rendezvénné nőtte ki magát. Miután ezt a programot a nehézségi foka szerint a szervezők csak gyakorlott túrázók számára ajánlják, alternatívákat kínálnak két útvonalon is.

A „Mátrabérc teljesítménytúra”, a hazánkban számon tartott teljesítménytúrák között a résztvevők létszámát tekintve, az első öt között szerepel. Az utóbbi években alkalmanként 3000-3400-an indultak. Ez annál is inkább figyelemre méltó, hogy a részvétel előzetes bejelentkezéshez, valamint a helyi környezetvédelmi hatóság engedélyéhez is kötött. A hatóságnak a környezetvédelmi és egészségügyi szabályokra hivatkozva, legutóbb már korlátoznia kellett ezt a létszámot.

A Turista Egylet programjai látogathatóak az év minden hónapjában. Ezek a programok nemcsak az évszakok változásához igazodnak, hanem különböző korosztályok túrázásba való bevonását is célozzák. Például az óvodások és kisiskolások részére „Mátra Manók” elnevezéssel szerveznek programokat. „Lazi túra” van kifejezetten az idősebb és nyugdíjas korosztály számára. A „Mátrahegy Teljesítménytúrákon” bárki részt vehet és nekivághat a 10, 20, 30 és 40 kilométeres távoknak. Kiemelkedő eseménynek számít a „Mátrai Csillagok éjszakai teljesítménytúra”, melyet szintén különböző távokon lehet megtenni.

A civil szervezetek sajátossága, hogy közös érdeklődési körű személyek szervezik meg önmagukat szabadidejük egészséges, hasznos eltöltésére. Ez alól a Mátrabérc és a Kékes sem kivétel. Az önszerveződő formából következik, hogy az egyletért és az egyesületért dolgozó tagok saját humán erőforrásaikat hasznosítják kitűzött céljaik elérése érdekében. Ezen felül a Mátrabérc, a Muzsla és a Téli Mátra túrákra érkezik támogatás Mátraszentimre Önkormányzatától és a Magyar Természetjáró Szövetségtől.

TARTALOMJEGYZÉK

PROJEKTGAZDA BEMUTATÁSA.....	6
SZERVEZET / TELEPÜLÉS STRATÉGIÁJA, PROJEKTTERVEZÉS.....	8
PROJEKT CÉLJA, CÉLCSOPORTJA.....	11
PROJEKT LEBONYOLÍTÁSA, TARTALMA	12
Mátrabérc 56 kilométer teljesítménytúra – Hanák Kolos Turistaegylet	12
Nyílt túrák, túraversenyek a Mátrában – Kékes Turista Egyesület	15
PROJEKT PÉNZÜGYI HÁTTERE, FINANSZÍROZÁSA.....	16
A gyöngyösi turisztikai civil szervezetek finanszírozási forrásai.....	16
A Mátrabérc teljesítménytúra kommunikációja, hírverése	19
A Kékes Turista Egyesület kommunikációja	20
XI. Mátrahegy Teljesítménytúra: 2014. március 7.	21
EREDMÉNYEK	22
A Mátrabérc 56 kilométeres teljesítménytúra eredményeinek elemzése.....	23
A PROJEKT HATÁSAI, DISSZEMINÁCIÓ.....	26
FÜGGELÉK.....	29

PROJEKTGAZDA BEMUTATÁSA

A Hanák Kolos Turistaegylet 1992-ben alakult (matraberc.hu, 2014). A névadó alapította 1887-ben Magyarország első turistaegyletét, a Kárpát Turistaegylet Mátra Osztályát. Jelenlegi tagjai a gyöngyösi Berze Nagy János Gimnázium tanárai és volt diákjai. Fő tevékenységi körük az év minden szakában gyalogos túrák, magashegyi túrák, barlangtúrák, vízitúrák, raftingtúrák, teljesítménytúrák és tanfolyamok szervezése.

A Mátrabérc Teljesítménytúra 1987 óta szerveződik. Útvonala a Mátra fő gerincén vezet, szinte teljes mértékben erdei utakon, mely kelet-nyugati irányban végighalad az egész hegységen. A hosszú távot magyarországi viszonylatban a nagy szintkülönbség nehezíti, mely összességében 2734 méter. A táv 56 kilométer, a rajt Sirok-Kökütpusztá, a szintidő 13.00 óra. A túrának nagyobb része a kellemesen élvezhető gerincúton vezet, pompás kilátásokkal.

2014-től a túrát a Hanák Kolos Turistaegyesület a Magyar Természetjáró Szövetséggel közösen rendezi, melyben támogatással részt vesz Gyöngyös Város és Szurdokpüspöki Önkormányzata is. A projekt minden év április hónapjában kerül megrendezésre.

Célcsoport a hosszú táv megtétele miatt elsősorban a gyakorlott túrázók és a Teljesítménytúrázók Társasága (TTT) rendszeres túrázóit. A kevésbé edzettebbek számára ezzel egy időben rendezik meg a Hanák Kolos és Muzsla túrákat, melyek rövidebb alternatívát kínálnak az érdeklődőknek.

Téli teljesítménytúrát megalakulása óta szervez az egyesület. Először 1994-ben a Hatvan Városi Sportbizottsággal közösen rendezték meg. A Mátrabérc túra történetéhez az is hozzátartozik, hogy az első túrát 1986 februárjára hirdette meg a Hatvan Városi Sportbizottság. A túra hetében, azóta sem látott, 80 cm-es hó esett a Mátrában. A túrát megelőző nap egy négyfős csapat utat tört a hóban Sirok és Kékes között, de így is annyira lelassította a túrázók haladását a combközépig érő hó, hogy végül a legjobb erőben lévők is csak Mátraszentlászlóig (34 km) jutottak estig, így kevés résztvevő jutott el a végső célig. A tapasztalatokból kiindulva a következő évtől már tavasszal kerül megrendezésre a túra, ezért a Mátrabérc teljesítőit is attól az évtől tartjuk nyilván.

A másik gyöngyösi civil szervezet, melynek a munkáját meg kell említeni a Kékes Turista Egyesület. Fő céljuk a természetjárás útján az egészséges életmód kialakításának és elterjesztésének elősegítése, a természetjárás megszerettetése. Ezen felül aktív részvétel a mátrai turista létesítmények megtartásában karbantartásában, a hegység természeti értékeinek

megóvásában (kekesturista.hu, 2014). Programjaikra tagjaikon kívül minden résztvevőre számítanak, lehet az családi túra –kisgyerekekkel és babakocsival-, teljesítménytúra, túraverseny, vagy más magyarországi, és külföldi útvonalak megismerése.

SZERVEZET / TELEPÜLÉS STRATÉGIÁJA, PROJEKTTERVEZÉS

Gyöngyös város történetét tekintve is kiemelkedő hazánkban. A fontosabb évszámokat említve „Gungus” nevét az oklevelek először 1261-ben említik (gyongyos.hu; 2014). Károly Róbert királyunk 1334-ben emelte a falusias települést városi rangra, miután a Budától északra kiinduló utak metszésében helyezkedik el, valamint a szőlőművelés, a bortermelés hagyományai következtében állandó piaci helyszínnek minősült a város. Később a céhes ipar is megerősödött, ferences templom és kolostor épült, melynek falai között I. Mátyás, II. Ulászló királyunk, valamint II. Rákóczi Ferenc is megfordult. A Török hódoltság ideje alatt mind a kereskedelem és a céhes ipar is tovább erősödött. A város fejlődését visszavetette, a XVI. századi pestisjárvány, hogy a területet a Pest-Hatvan-Miskolc-Kassa vasútvonal 1870-ben elkerülte, a XIX. századi filoxéra járvány, valamint az 1917 évi tűzvész.

Jelentős történelmi eseménynek számít, hogy 1849-ben Görgey tábornok vezetésével a tavaszi hadjárat terveiről az Orczy kastélyban született döntés, így Kossuth Lajos személyesen is járt Gyöngyösön. A város és a Mátra idegenforgalmi tevékenysége a Mátra Egylet megalakulásával kapcsolható össze (1887), ekkor épül meg a Gyöngyös-Parád-Mátra országút is. Az idegenforgalom felvirágzása pedig, a szállodák, éttermek és a sípálya kialakításával kezdődik meg. A borturizmus felvirágzása az 1990-es évek környékére tehető.

A 2011 évi statisztika szerint az aktuális népességi adatok a következők: népesség 32.640 fő; népsűrűség 589,53 fő/km², terület 55,32 km² (ksh.hu, 2014).

Bátran megjegyezhetjük, hogy nem csupán a Márta és a Gyöngyösi-Kistérség természeti adottságait érdemes a helyszínen megtekinteni, hanem a városban is számos építészeti, természettudományi, kulturális és szabadidős tevékenységre lehet számítani az év minden időszakában.

Amit még a Mátráról, mint turisztikai központról érdemes megjegyezni. Az Északi-középhegység része, és származása szerint Európa legnagyobb fiatal vulkáni övezetéhez tartozik (matrahegy.hu, 2014). Nem a legnagyobb kiterjedésű hegységünk, de itt emelkedik hazánk két legmagasabb csúcsa az 1014 m-es Kékes és a 964 m magas Galyatető. A központi része a Mátrabérc fennsíkjából, a Galyatető és a Kékes vulkáni kúp csoportjaiból áll. Az említett területen működnek a szabadidő hasznos eltöltésére alkalmas múzeumok, tájházak, kiállítások, tanösvények, kilátók, templomok, kastélyok és várak is.

A kiránduló útvonalak területén számos védett természeti kincsel találkozhatunk. A botanika világából megismerhető a havasi vagy bérci rózsa, a pávafarkú salamonpecsét. Növényritkaságnak számít többek között a poloskavész és a magyar perje. Az állatvilág tekintetében láthatunk számos védett és ritkaságnak számtó lepkefajt (pl. nyárfalepke), hüllőt (alpesi göte), kétéltűt (sárgahasú unka, erdei- és gyepi béka, madarat (parlagi sas) és gerinces állatot is (vadmacska, hiúz).

Gyöngyösön két fontosabb turisztikai egyesület működik, melyek tevékenységét szeretnénk bemutatni. Az első szervezet, mely többek között a „Mátrabérc 56 km-es teljesítménytúrát” is szervezi a Hanák Kolos Turistaegylet. A másik megemlítésre méltó programokat szervező társaság a Kékes Turista Egyesület. Nem szeretnénk kettőjük között különbséget tenni, de miután fő témánk a „Mátrabérc 56 km-es Teljesítménytúra” bemutatása, így a szervezők élvezik tanulmányunkban az elsőbbséget.

Miután a Hanák Kolos Turistaegylet fő célja a Berze Nagy János Gimnázium tanulói és dolgozói részére egészségfejlesztő programokat biztosítani, megnéztük, hogy illeszkednek céljaik a városi szabadidős, sport és ifjúsági stratégiájával.

Gyöngyös város „Ifjúsági Konceptiója” alapján az ifjúsággal való törődés hosszú távú befektetés (gyongyos.hu, 2014). Miután a gyermekek a magyar társadalom értékes tagjai és ők képviselik a jövő kultúráját, a felnőtt társadalom feladata, hogy megismertesse számukra az őket körülvevő mikro- és makro természeti és társadalmi környezetet. Ezáltal fő cél, hogy ismerjék meg városuk történelmi emlékeit, szabadidejük nagy részét az egészségük megóvása érdekében a természeti lehetőségeket kihasználva, a Mátra hegységben töltsék.

Statisztikai adatok szerint a város népességének 34,2%-át a gyermek és iskolás korosztály teszi ki (gyongyos.hu, 2014), ezért mind a város, mind az iskola és a civil szervezetek fontos feladata az ifjúság egészségének megőrzése, illetve fejlesztése. Az iskolarendszerben lévő fiatalok helyzete, egészségmegőrzése egyszerűbbnek tűnik olyan szempontból, hogy az iskola és a szociális ellátás a problémák folyamatos korrigálására törekszik, melyben az önkormányzat is fontos szerepet vállal.

A városi tervek szerint, az aktív ifjúsági élethez szükséges közösségi tereket és sportpályákat kell biztosítani. Fenn kell tartani és lehetőség szerint fejleszteni kell a rendelkezésre álló közösségi tereket, mindenki számára elérhető lakótelepi sportpályákat. Támogatni kell azokat a szervezeteket, melyek programjaikkal a fiatalok kulturált szórakozását segítik. Az iskolák feladatait és sportolói bázisát átvevő egyesületek utánpótlás-nevelésének önkormányzat általi

támogatása szükséges. Az önkormányzat célja segíteni a nemzetközi, országos, valamint helyi szervezésű programokat, melyek a szabadidősportot népszerűsítik.

A városi koncepciót idézve: „A városi identitás nem, vagy csak alig képes olyan megtartó erőt gyakorolni a fiatalokra, ami visszatartaná őket a város elhagyásától“, így a túraprogramok célja az erősebb gyöngyösi lokális identitás kialakítása is lehet.

PROJEKT CÉLJA, CÉLCSOPORTJA

A projekt legfontosabb célja az aktív túrázás megismertetése leginkább Magyarország, és a Magyarországgal szomszédos országok területén. Ezen felül kiemelkedőnek tekinthető, hogy a különböző nehézségű túraprogramok által, különböző lehetőséget kínál az egyesület minden korosztály számára, mely a rendszeres fizikai aktivitás és a szabadidő hasznos eltöltése által hatással van összlakosságunk egészségi állapotára.

A Kékes Turista Egyesülettel szoros együttműködésben a „Mátra Manók” program keretében az óvodás korosztályt is megcélazzák. Érdeemes elolvasni a honlapon található Manómesét: „A város apró népét iskolákban tanították, a kisebbeket óvodákba vitték. Az ovisok kötetlenebbek voltak, s vitték is őket minden oviból sokat a hegyre. De volt egy óvoda a Jeruzsálem utcában, ahonnan még a többiekénél is gyakrabban mentek kirándulni a gyerekek.” (kekesturista.hu/matramanok) (1.kép).

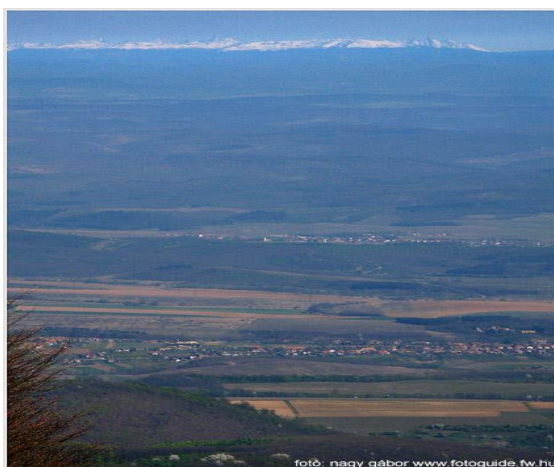
1. kép: Máttra Manók. Gyöngyös város óvodái, Jeruzsálem úti tagóvoda
(forrás: www.kekesturista.hu/matramanok/mano_neveles)

Fentebb említésre került, hogy a Hanák Kolos Turistaegylet alapító okiratában fő célkitűzésként szerepel a gyöngyösi Berze Nagy János Gimnázium -8 osztályos gimnázium-tanulóinak, tanárainak és volt dolgozóinak számára szabadidős programokat biztosítani. A város földrajzi adottságait kihasználva a fő célpont a Mátrabérc.

Az évek során a Mátrabérc 56 kilométeres túra országos rendezvénné nőtte ki magát. Miután ezt a programot a nehézségi foka szerint a szervezők csak gyakorlott túrázók számára ajánlják, alternatívákat kínálnak két útvonalon is.

PROJEKT LEBONYOLÍTÁSA, TARTALMA

A mátrai túraprogramok tekintetében két meghatározó túravezetővel készítettünk interjút (1. számú melléklet). A kérdések egy részét – az egyesület története, az egyesület fő programjai, céljai és célcsoportja – az előző fejezetekben már bemutattuk. Ebben a fejezetben konkrét projektekről szeretnénk beszámolni, melyet a város csodálatos természeti adottságait kihasználva két turistaegyesület is szervez (2. kép).

2. kép: A Mátrabérc (forrás: www.matraberc.hu/info.php?id=36)

Mátrabérc 56 kilométer teljesítménytúra – Hanák Kolos Turistaegylet

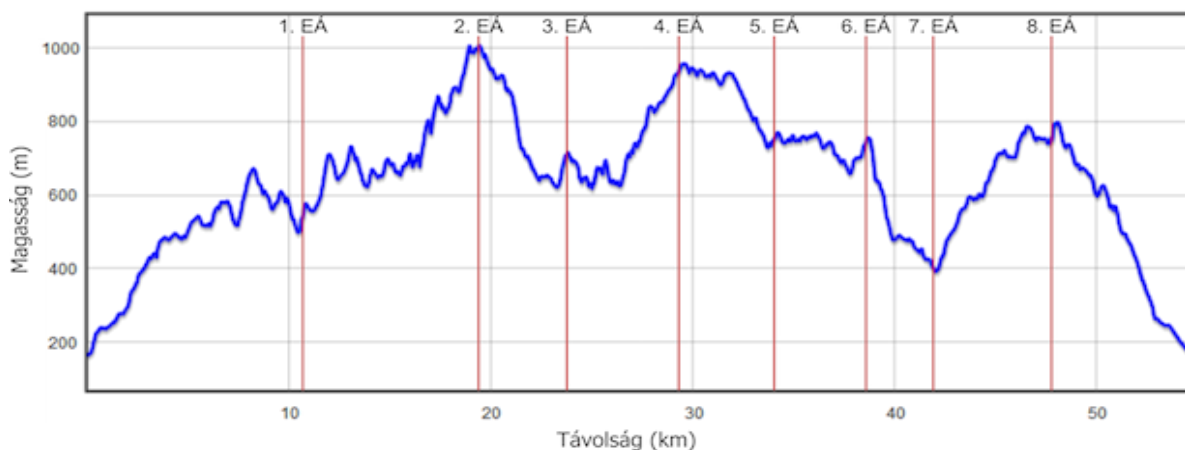
Molnár Tamással, az egyesület elnökével 2014. április 4.-én, beszélgettünk Gyöngyösön. Az általa elmondottak és színvonalas honlapjuk tanulmányozása után az alábbi képet nyertük az egyesület tevékenységéről.

Az elnök képzett és lelkes turistavezető. Főállásban pedig, a jezsuiták által 1634-ben alapított Berze Nagy János Gimnázium igazgatóhelyettese, biológia-kémia szakos tanár.

Munkájával, amennyiben megkérdezik a véleményét, támogatja a város önkormányzatának szabadidő- és sportkonceptióját, valamint az ifjúsági stratégiát. Sportemberi szaktudásának alapján véleményezi is a hivatalos anyagokat.

Az egyesületet 1992-ben vele együtt 14 fő alapította. Fő céljuk, a gimnázium diákjainak és az egyesület nem diák tagjainak számára a szabadidő aktív eltöltésére alkalmas programok szervezése. Ennek a munkának a nagy részét a mátrai gyalogtúrák teszik ki.

A „Mátrabérc” túrát azonban több szempontból is gyakorlott túrázók számára hirdetik: útvonalának hossza 56 km; szintkülönbsége 2734 méter; szintideje 13 óra (1. táblázat)

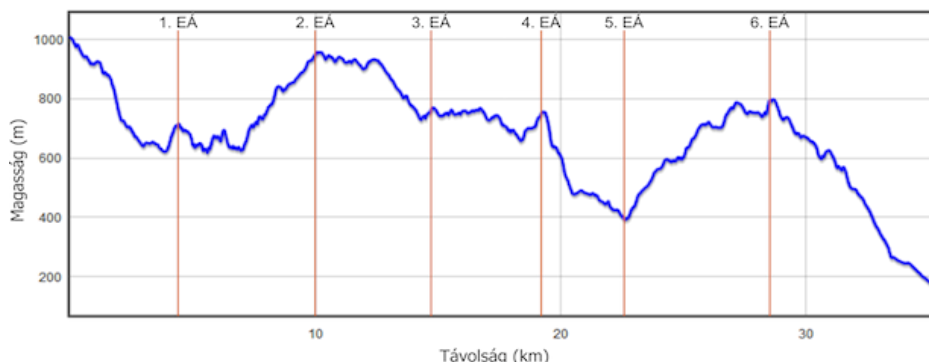
1. ábra: A Mátrabérc teljesítménytúra szintidői és szintkülönbségei az ellenőrző állomásokra vonatkoztatva.

(forrás: www.matraberc.hu/info.php?id=56#stat)

A rajt Sirok-Kökúpusztán van, ahová Gyöngyösről különjáratú autóbuszok indulnak, azért hogy ezzel is segítsék a résztvevők odajutását. A teljesítménytúrázókat autóbuszok kísérik, annak érdekében, hogy a sérült, vagy erejüket vesztett sportolók biztonságosan és gyorsan eljuthassanak a célba. Ott egészségügyi szaksegítséget és támogatást kap mindenki, akinek erre szüksége van.

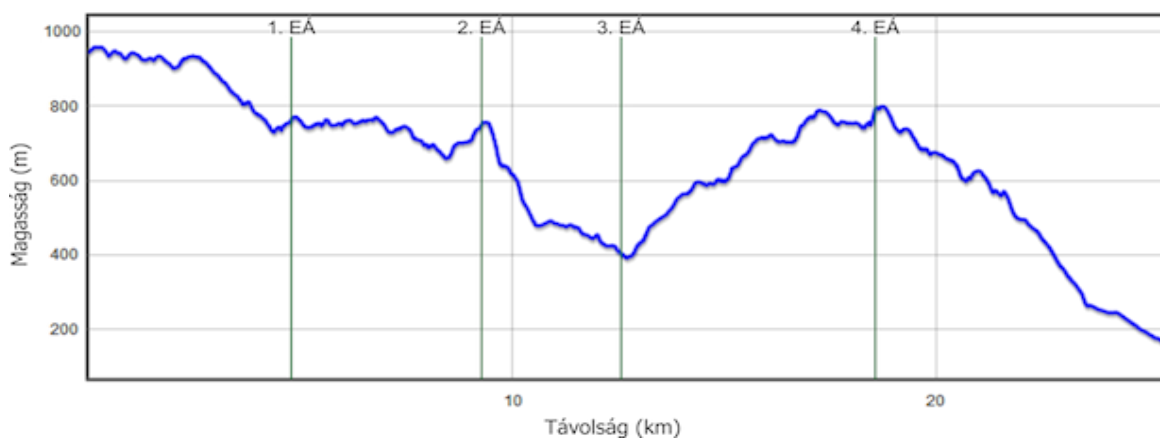
Az 56 kilométeres túra megrendezésével egy időben, két könnyebb útvonal is teljesíthető. Az egyik a „Hanák Kolos” útvonal, mely Kékestetőtől nyugati irányban, végig erdei utakon a Mátra fő gerincén át vezet. A közepesen hosszú távot nagy szintemelkedés és helyenként sziklás terep nehezíti. A teljesítendő távolság 35,6 km; a szintemelkedés 1279 méter, a szintidő pedig 9 óra.

Mátrabérc túra - Gyöngyös

3. ábra: A Hanák Kólos teljesítménytúra szintidői és szintkülönbségei az ellenőrző állomásokra vonatkoztatva. (forrás: www.matraberc.hu/info.php?id=36#stat)

A legfiatalabb a „Muzsla Teljesítménytúra”, melyet 2005 óta szervez az egyesület, a Mátrabérc Teljesítménytúra résztávjaként. Útvonala Galyatetőtől nyugati irányban a Mátra fő gerincén vezet, végig erdei utakon. A közepesen hosszú távot is jelentős szintemelkedés nehezíti, valamint viszonylag rövid szintidő teljesítése jellemzi: útvonal 25,6 km; szintemelkedés 830 méter, szintidő 6:30 óra.

3. ábra: A Muzsla Teljesítménytúra szintidői és szintemelkedései az ellenőrző állomásokra vonatkoztatva. (forrás: www.matraberc.hu/info.php?id=25#stat)

A „Mátrabérc teljesítménytúra”, a hazánkban számon tartott teljesítménytúrák között a résztvevők létszámát tekintve, az első öt között szerepel. Az utóbbi években alkalmanként 3000-3400-an indultak. Ez annál is inkább figyelemre méltó, hogy a részvétel előzetes bejelentkezéshez, valamint a helyi környezetvédelmi hatóság engedélyéhez is kötött. A hatóságnak a környezetvédelmi és egészségügyi szabályokra hivatkozva, legutóbb már korlátoznia kellett ezt a létszámot.

Érdemes megemlíteni a „Téli Mátra Teljesítménytúrákat”, melyeket négy távon rendeznek meg (1. táblázat).

Túra neve	Útvonal távolsága (m)	Szintkülönbség (m)	Szintidő (h)
Téli Mátra XL	40,5	1599	10:30
Téli Mátra L	34	1238	9:00
Téli Mátra M	25,2	972	7:00
Téli Mátra S	18,7	611	5:00

1. táblázat: A Téli Mátra Teljesítménytúrák paraméterei (forrás: www.matraberc.hu)

Nyílt túrák, túraversenyek a Mátrában – Kékes Turista Egyesület

A Kékes Turista Egyesület 14 éves múltra tekint vissza. Működése során szoros kapcsolatot épített ki a Hanák Kolos Egylettel. A Kékes az év minden hónapjára változatos programokat, túrákat szervez, amelyre egész Magyarország területéről várják az érdeklődőket. (Simon, 2011).

Az alábbiakban Szőke György alelnökkel, 2014. április 4-én, Gyöngyösön folytatott beszélgetés kivonatát olvashatják. Az egyesület honlapja (kekesturista.hu, 2014) további részletes és értékes adatokkal és információkkal szolgál tevékenységükről.

A bevezetőben már leírtuk, hogy programjaik látogathatóak az év minden hónapjában. Ezek a programok nemcsak az évszakok változásához igazodnak, hanem különböző korosztályok túrázásba való bevonását is célozzák. Például az óvodások és kisiskolások részére „Mátra Manók” elnevezéssel szerveznek programokat. „Lazi túra” van kifejezetten az idősebb és nyugdíjas korosztály számára. A „Mátrahegy Teljesítménytúrákon” bárki részt vehet és nekivághat a 10, 20, 30 és 40 kilométeres távoknak. Kiemelkedő eseménynek számít a „Mátrai Csillagok éjszakai teljesítménytúra”, melyet szintén különböző távokon lehet megtenni.

Az 1150 km hosszúságú országos Kék Túra útvonalának jelentős része is a Mátra gerincén halad.

PROJEKT PÉNZÜGYI HÁTTERE, FINANSZÍROZÁSA

A gyöngyösi turisztikai civil szervezetek finanszírozási forrásai

A civil szervezetek sajátossága, hogy közös érdeklődési körű személyek szervezik meg önmagukat szabadidejük egészséges, hasznos eltöltésére. Ez alól a Mátrabérc és a Kékes sem kivétel. Az önszerveződő formából következik, hogy az egyletért és az egyesületért dolgozó tagok saját humán erőforrásaikat hasznosítják kitűzött céljaik elérése érdekében.

A Mátrabérc lényegében a Berze Nagy János Gimnázium bázisára épül és mint ilyen a diákok egészséges életmódra nevelését tekinti elsődleges céljának. Ehhez mondhatnánk, különösebb forrás nem szükséges, mert a „láb mindig kéznél van”. Gyöngyös város önkormányzatával, Molnár Tamás elnök elmondása szerint kapcsolatuk ezen a téren is kiegyensúlyozott, éves szinten rendszeresen nyertek százezer forint alatti kisebb összegeket. Ezen felül a Mátrabérc, a Muzsla és a Téli Mátra túrákra érkezik támogatás Mátraszentimre Önkormányzatától és a Magyar Természetjáró Szövetségtől.

4. kép: Berze Nagy János Gimnázium – Gyöngyös

(forrás: www.berze.hu/)

Ezek az összegek és a társadalmi munka természetesen nem lenne elegendő olyan országos jelentőségű teljesítménytúrák lebonyolítására, mint a „Mátrabérc Teljesítménytúra”. Itt nevezési díjat kell fizetni a résztvevőknek: 1300 Forintot személyenként. Ez az összeg sem tekinthető a túrázóknak megterhelőnek figyelembe véve azt, hogy a nevezési díjért a rendezők

térképes útvonalleírást, a táv közben többször, valamint a célban frissítőt adnak. A szintidőn belül érkező turisták kitűzött és oklevelet, a szintidőn túl célba érkezők emléklapot kapnak.

A teljesítmény és gyalogos túrák szervezésén túl, vízi és raftingtúrák, magashegyi és barlangtúrák is szerepelnek az egyesület repertoárjában. Ezek finanszírozásához értelemszerűen a résztvevőknek is hozzá kell járulni. Tizenkettő hajóval járják a Tiszát, a Tisza-tavat, de eljutottak a Dunára és Rábára is. Egy-egy ilyen vízitúra résztvevőinek létszáma elérheti az ötven főt is.

Szakmai partnerként több projekt véleményezésére is felkérlik őket. Ilyen volt a Sástói turisztikai beruházás is, amely nagyon vonzóra sikerült.

A Kékes TE 140 tagjával a nagyobb civilszervezetek közé sorolható. Ennek megfelelő profi szervezettséggel tevékenykedik. Az egyesület honlapjáról finanszírozási kérdésekről is részletesen tájékozódhatunk. A tagdíjfizetés mértéke és módja részletesen kidolgozott és átlátható. A honlap maga is az NCA támogatásával készül, működik.

5. kép: A honlap az NCA támogatásával működik

Az egyesület, már nyolcadik éve működik közhasznú szervezetként, így 2014-ben ötször fogadhatja az 1%-os felajánlásokat. Az egyesület a személyi jövedelemadó 1%-ából kiegészíti azt a pénzt, amelyből elsősorban az 5, 10, 15-szörös „teljesítőknek” járó **TISZTA MÁTRÁÉRT** pólók kerülnek kiosztásra.

Kapcsolatuk a gyöngyösi önkormányzattal kiegyensúlyozott, jónak mondható. Innen is jönnek pályázati támogatások. Rendszeresen szerveznek a szemétszedéseket, hulladékeltakarító akciókat. Ebből a munkából kiveszi részét a Mátrászentimrei, és a Heves megyei önkormányzat is - kifizették az egyesület költségeit, elszállították az összeszedett hulladékot.

6. kép: Tiszta Mátráért póló emblémája (forrás: www.kekesturista.hu/atisztamatraert)

Támogatóik között említhetők meg továbbá az Egererdő Zrt., vagy a Mátrai Hőerőmű Zrt. is. A Kékes is szervez országos jelentőségű teljesítménytúrákat, amelyeken szintén nevezési díjat kell fizetni. Például a „Mátrahegy teljesítménytúra” díja 500 és 1200 Forint között mozog, attól függően, hogy éppen a 10 kilométeres vagy a 40 kilométeres távot kívánja leküzdeni valaki.

A Jubileumi kiadványban további 14, kisebb támogató partnerek neveit láthatjuk.

A PROJEKT KOMMUNIKÁCIÓS SAJÁTOSSÁGAI

A Mátrabérc teljesítménytúra kommunikációja, hírverése

A XXI. század meghatározó kommunikációs csatornája a világháló. A Mátrabérc teljesítménytúra meghirdetése és nevezési procedúrája egyszerű és világos a túra honlapján (www.matraberc.hu). A közérthető, részletes honlapon könnyű eligazodni. Rögtön az elején figyelmeztetik viszont a laikusokat és a kevésbé edzetteket, hogy nem ez az a terep, ahol szerencsét próbálhatnak. Ezzel az udvarias, előrelátó elővigyázatossággal, senkit nem akarnak elriasztani, de mindenkit figyelmeztetnek arra, hogy mérje fel teljesítőképességének határait. Ha ez nem lenne elég, akkor arról is tájékoztatnak, hogy a sérült és kimerült sportolókat autóbusz gyűjti össze az útvonal mentén.

A szervezők úgy vélik nincs szükség méregdrága médiakampányra. Az egyesület honlapján a célközönséghez szól a túrán való részvételt illetően. A résztvevők tudják, hogy lesz és várják ezt a rendezvényt minden évben. A több mint háromezer fős résztvevői létszám ezen a rendezvényen tömegnek számít. Gondoljuk el, hogy a Mátra erdőségeiben ezen a napon több ezer ember tör át keletről nyugatnak. Őket nem kellett biztatni, ők akarták ezt, Vidróczi utódai egymásnak adják a hírt.

Ha egyszer voltál, megismétled. Ha egyszer voltál hívod a barátodat. Nincs szükség más propagandára, csak hívd a honlapon megadott nevet és telefonszámot: Molnár Tamásét. A halk szavú, de határozott gimnáziumi igazgatóhelyettes és egyesületi elnök, társszervezőivel egyetemben megad minden szükséges információt.

A Magyar Természetjáró Szövetség (MTSZ) honlapja élő közvetítést ad (www.turistamagazin.hu/matraberc-eloben.html) a teljesítménytúráról. Kell ennél jobb propaganda?

2014-ben több mint kettő ezren vágtak neki, az MTSZ által is hazánk egyik legnehezebb teljesítménytúrájának tekintett versengésnek. Ez rekord.

7. kép: A verseny főszervezői: Molnár Tamás és Németh Csaba
(forrás: www.termeszetbarat.hu/cikk/matraberc_2014_osszefoglalo)

A Kékes Turista Egyesület kommunikációja

Az egyesület szintén korszerű, naprakész honlappal rendelkezik www.kekesturista.hu címmel. Az eseménynaptár részletesen bemutatja valamennyi programot. Szinte minden hétvégére jut valamilyen érdekesség, csábító túraajánlat. Április 13-án például Húsvéti tojáskereső túrát szerveztek, amely egy családi tájékozódási túraverseny a Középső-Mátrában. Aki böngészte már a Kékes honlapját biztos vissza fog rá térni és ennek alapján fog tájékozódni az egész éves eseménypalettáról.

Az egyesület szórólapot is megjelentet, amelyen a túraprogramokat népszerűsíti és tájékoztatja az olvasót mikor, milyen kalandban lehet része. A leporelló egyszerű, de minden fontos információt tartalmaz. Kényelmes kiegészítője a honlapnak, be lehet tenni egy évre a fiókba, vagy a hátizsákba és bármikor elő lehet venni a következő program megbeszélésére.

A kommunikáció fontos része nem csak a jövőbeni programok ismertetése, hanem a már végrehajtott túrákról szóló élménybeszámolók is. A honlapon bőségesen találunk erre is anyagot, ami kiváló kedvcsináló a következő túrákhoz.

Az egyesület nagy megmérettetése a Mátrahegy teljesítménytúra. Ennek szervezése, elő regisztrációja már az esemény előtt egy évvel megkezdődik a honlapon.

XI. Mátrahegy Teljesítménytúra: 2014. március 7.

Az egyesület aktív a Facebookon is több mint hatszázan kedvelik. Munkásságukról könyvet is kiadtak, „Kékes Turista Egyesület jubileumi kiadványa, 2011” címmel.

8. kép: Rajt és cél: Mátrafüred, Mátra Szakképző Iskola
(www.matrahegy.hu/matrahegy/)

EREDMÉNYEK

A Mátra mintegy 600 km jelzett turista-út hálózattal rendelkezik. Az első szakaszt – a Széky István utat – Mátrafüred és Mátraháza között még 1888-ben építette ki, az akkoriban megalakult Mátra Egylet. Legnagyobb része 1960-80 között készült el. Az 1990-es években ez az érték is gazdátlaná vált, pusztulásnak indult.

A 2000-ben alakult Kékes TE felvállalta a turistautak gondozását és 2000-2006 között gyakorlatilag az egész úthálózatot felújította. Ezen felül mintegy 100 km új utat is kialakított. Az egészséges életmód megszerettetésén kívül a résztvevők megismerkednek a természeti környezettel, az élővilággal, és egyben tanulják a környezetüket megóvni. Erre jó példa a Kékes Turista Egyesület szervezésében „Tiszta Mátráért Mozgalom”. 2002 őszétől szedik a szemetet a tavasszal, ősszel, és ha kell nyáron is a Mátrában, mert sajnálatos módon „a szemét újratermelődik”. Ebben segítségükre Gyöngyös város, Mátraszentimre és Heves megye önkormányzata és közigazgatási szervei. A fő cél, hogy előkészítsék az utakat, helyreállítsák a károkat a vendégek számára.

9. kép: A Tiszta Mátráért 2013

(forrás: www.plus.google.com/photos/)

Eredmények tekinthető a hagyományőrzés és a természetjárás legnemesebb ötvözete, a túramozgalmak kialakítása, mely lehetőséget ad a turistának, hogy megismerkedjenek hazánk kiemelkedő tájának történelmével, néphagyományával, építészeti jellegével. Teljesítése nincs időhöz kötve; mindenki a saját tempójában járja végig az útvonalat, hogy az

igazolófűzet leírása segítségével élménnyé sűrűsödjenek benne a táj történelmi emlékei és természeti csodái.

10. kép: Forrástúrák a Mátrában: Parádfürdő – Mátrafüred
(forrás: www.plus.google.com/photos/)

A Mátrabérc 56 kilométeres teljesítménytúra eredményeinek elemzése

A Hanák Kolos Turistaegylet (matraberc.hu) adatait elemezve láthatjuk, hogy évről évre emelkedik a résztvevők létszáma (2. táblázat).

Év	Induló	Teljesítő	Nő		Férfi	
			Induló	Teljesítő	Induló	Teljesítő
1987	171	50 (29.24%)	18	3 (16.67%)	153	47 (30.72%)
1988	211	151 (71.56%)	24	11 (45.83%)	187	140 (74.87%)
1989	420	279 (66.43%)	53	21 (39.62%)	367	258 (70.30%)
1990	487	349 (71.66%)	73	35 (47.95%)	414	314 (75.85%)
1991	721	505 (70.04%)	66	37 (56.06%)	655	468 (71.45%)
1992	846	620 (73.29%)	96	44 (45.83%)	750	576 (76.80%)
1993	708	560 (79.10%)	69	45 (65.22%)	639	515 (80.59%)
1994	830	635 (76.51%)	102	60 (58.82%)	728	575 (78.98%)
1995	902	718 (79.60%)	113	72 (63.72%)	789	646 (81.88%)
1996	726	585 (80.58%)	83	49 (59.04%)	643	536 (83.36%)
1997	769	615 (79.97%)	89	63 (70.79%)	680	552 (81.18%)
1998	805	612 (76.02%)	89	56 (62.92%)	716	556 (77.65%)

Mátrabérc túra - Gyöngyös

1999	850	680 (80.00%)	90	62 (68.89%)	760	618 (81.32%)
2000	792	552 (69.70%)	84	34 (40.48%)	708	518 (73.16%)
2001	885	641 (72.43%)	83	55 (66.27%)	802	586 (73.07%)
2002	703	520 (73.97%)	78	51 (65.38%)	625	469 (75.04%)
2003	827	610 (73.76%)	94	62 (65.96%)	733	548 (74.76%)
2004	608	268 (44.08%)	61	22 (36.07%)	547	246 (44.97%)
2005	713	520 (72.93%)	77	54 (70.13%)	636	466 (73.27%)
2006	733	543 (74.08%)	89	62 (69.66%)	644	481 (74.69%)
2007	858	663 (77.27%)	105	73 (69.52%)	753	590 (78.35%)
2008	849	471 (55.48%)	83	39 (46.99%)	766	432 (56.40%)
2009	764	652 (85.34%)	83	65 (78.31%)	681	587 (86.20%)
2010	788	646 (81.98%)	99	76 (76.77%)	689	570 (82.73%)
2011	703	606 (86.20%)	90	78 (86.67%)	613	528 (86.13%)
2012	742	603 (81.27%)	85	63 (74.12%)	657	540 (82.19%)
2013	657	489 (74.43%)	82	58 (70.73%)	575	431 (74.96%)
2014	931	828 (88.94%)	136	120 (88.24%)	795	708 (89.06%)
Összesen	19999	14971 (74.86%)	2294	1470 (64.08%)	17705	13501 (76.26%)

2. táblázat: A Mátrabérc 56 kilométeres teljesítménytúra résztvevőinek száma évekre bontva
(forrás: www.matraberc.hu/stat.php?id=56)

Említésre méltó a sokszoros teljesítők névsora is (3. táblázat).

Név	Szül. év	Település	Hány alkalom	Név	Szül. év	Település	Hány alkalom
Rezsuta Ibolya	1964	Budapest	28x	Nagy Zoltán	1956	Budapest	28x
Farkas Valéria	1965	Budapest	22x	Corradi Surd	1950	Budapest	26x
Nagy Zoltánné	1962		18x	Erdős Imre	1962	Hajdú-böszörmény	26x
Samu Piroska	1958	Dunakeszi	17x	Maku László	1972	Ecséd	26x
Szászfai Judit	1974	Miskolc	16x	Zsiros Sándor	1967	Tiszalök	25x

3. táblázat: A sokszoros teljesítők névsora 1-5 helyezett (forrás: www.matraberc.hu)

A koreloszlást tekintve a honlapon olvasható, hogy a legidősebb női résztvevő Lőrincz Miklósné: született 1934 évben; 2001-ben 11:31 óra alatt teljesítette a távot. A férfiak közül az 1932-ben született Merza József dr. volt a legkorosabb teljesítő. Legjobb eredménye 1998 évben 11:04 óra).

A leggyorsabb teljesítők névsorát is szeretnénk megemlíteni. Wermescher Ildikó 2011-ben 6:47 óra alatt, Németh Csaba 2012-ben 5:08 óra alatt tette meg az 56 kilométeres távot.

További érdekes és értékes adatokat az egyesület honlapján olvashatunk, melyekből kiderül az érdeklődők és teljesítők fokozódó száma. Az időeredményekből látható, hogy az aktív résztvevőknek a megújulás és teljesítmény javulása érdekében komoly felkészülési programon kell részt vennie. Ez a magyar lakosság népegészségügyi helyzetének javulását eredményezi, mely komoly gazdasági és társadalmi problémák megelőzését és elkerülését jelentheti

A PROJEKT HATÁSAI, DISSZEMINÁCIÓ

A Magyar Természetjáró Szövetség honlapját böngészve is sokoldalú információhoz juthatunk (termeszettbarat.hu):

- 2750 regisztrált felhasználó
- 1562 hírlevél előfizető
- 258 természetjáró szervezet
- 2277 turistaút szakasz
- 12799 km turistaút
- 95 túramozgalom
- 1867 túramozgalom teljesítő
- 62 esemény

A regisztrált felhasználók számát tekintve látható, hogy Magyarországon sokan érdeklődnek a természetjárás iránt, így fontosnak tekinthető az aktív turistamozgalom támogatása.

Annak ellenére, hogy Magyarországon a felnőttek nagy arányban nem végeznek rendszeres sportolást, mégis viszonylag nagy számban választják szabadidős tevékenységnek a túrázást.

Az is érdekesség, hogy a túrázók legnagyobb részt az észak magyarországi régióban élnek.

Észak-Magyarországon végzett vizsgálatok is bebizonyítják ennek a szabadidős területnek a fontosságát. Az Eszterházy Károly Főiskola testnevelő-edző és sportszervező szakos hallgatók turisztikai táborában végzett vizsgálatok során kiderül, hogy a „sportszakos” hallgatók 43 %-a szokott rendszeresen túrázni és a túrázási gyakoriság évi 1-5 alkalom. A túrázás tehát fontos szerepet tölthet be az ifjúsági turizmusban és az ifjúság szabadidejének hasznos kihasználásában egyaránt.

Karcagon végzett kutatás szerint az általános iskolások 85,11%-a (80 fő), míg a középiskolások 62,11%-a (59 fő) rendelkezett táborozási és túrázási tapasztalattal. A vizsgálatból kiderül, hogy mindkét célcsoport fontosnak véli a szabadidős sportokat a táborozás alatt. Míg az általános iskolások a túrázást (43 fő, a minta 45,2%-a), addig a középiskolások a lovaglást (44 fő, a minta 46,8%-a) részesítenék előnyben.

Heves megye székhelyén, a Gyöngyöstől 50 kilométerre fekvő Eger városában beszélgettünk turisztikában járatos szakemberekkel. Amennyiben Gyöngyöst a „Mátra kapujának” említik,

Eger méltán viselheti a szomszédos hegység, a „Bükk kapuja” címet. Dr. Nagy Árpád, az Egri Testedző Club elnöke véleménye alapján, a Mátrabérc 56 kilométeres teljesítmény túra, a Gerecse 50 és a többi országos szintű túra mellett az egyik legjelentősebb hazánkban. Az elnök, aki a magyarországi tájékozási futás kiemelkedő személyisége, versenyzés és az utánpótlás nevelés szempontjából is, minden évben részt vesz a Hanák Turista Egylet rendezvényein.

A szabadidős tevékenységet kiemelve Mácsár Beáta – Forrás Szabadidős DSE, Eger – véleménye szerint is minden korosztály számára lehetőséget kell biztosítani a természeti és kulturális értékeink megismerésére.

Amennyiben visszakanyarodunk a Mátra adta lehetőségekhez, abban az esetben a gyógyítás és a rehabilitáció sem utolsó szempont. A Mátrai Gyógyintézet hazánk egyetlen szubalpin klímával rendelkező egészségügyi intézménye. Itt az asztmások és légzőszervi betegek körében, gyógyszeres és mozgásterápiás kezelésekkel, valamint ezt a klímaterápia hatásával kiegészítve, jó eredményeket értek el a betegek életminőségének javításában és gyógyszerigényének csökkentésében.

A mátraházai egység, mintegy 700 m, a kékestetői egység 1000 m tengerszint feletti magasságon található. A tiszta levegő, a por és pollenszegény környezet rendkívül kedvező adottságot jelent az egészségügyi intézményeknek. Ezt a kedvező adottságot fel is használja a légzőszervi betegségek gyógyításában, hiszen a kúra-teraszok és terén kúra útvonalak a légző gyakorlatok kedvelt helyszínei.

Látható, hogy a Mátra természeti adottságai milyen sokoldalú kihasználására alkalmasak. A prevenció, meditáció és a rehabilitáció területén is fontos szerepet játszanak. A gyöngyösi turista egyesületek ennek megvalósításáért sokat tesznek, nemcsak a programok szervezésével, hanem a túraútvonalak kialakításával és ápolásával is. A külföldi kirándulások során, más tájakkal és kultúrákkal ismerkednek meg.

Mátrabérc túra - Gyöngyös

10. kép: Erdélyi kirándulás (forrás. www.kekesturista.hu/elmenybeszamolo/lista/647)

FÜGGELÉK

Szakirodalom

Földesiné Sz. Gy, Gál A, Dóczy T. (2008) Társadalmi riport a sportról. ÖM Sport Szakállamtitkárság, MSTT, Budapest

Müller A (2009): A szabadidős tevékenységek kínálati elemeinek vizsgálata az egészségtudatos magatartás kialakításában. Habilitáció (Debreceni Egyetem ATCAVK,) 54-56.p.

Müller Anetta (2009): A szabadidős tevékenységek kínálati elemeinek vizsgálata az egészségtudatos magatartás kialakításában. Habilitáció (Debreceni Egyetem ATCAVK,) 60.p.

Müller A, Kerényi E, Könyves E (2011): Effect of Climate Therapy and Rehabilitation in Mátra Medical Institute Applied Studies in Agribusiness and Commerce – Abstract (3-4.) Debrecen, Agroinform Kiadó. 40-42.p.

Simon P (2011): A Kékes Turista Egyesület jubileumi kiadványa, Kékes Turista Egyesület, Gyöngyös

Források

WHO (2002) Active Ageing. A Policy Framework
www.euro.who.int/document/hea/eactagepolframe.pdf

www.kekesturista.hu

www.matraberc.hu

www.termeszetsbarat.hu

Interjúkérdések

- Mióta működik az egyesület?
- Mi a fő cél és a tevékenység?
- Mik a fő programok?
- Kb. mennyi embert mozgatnak meg évente?
- Az ország mely területeiről érkeznek a résztvevők a programokra?
- Mely korosztály a fő célcsoport?

- Tamást mi vezérelte, hogy részt vegyen a munkában?
- Hogyan finanszírozzák a programokat?
- Mik a jövőbeli célok, tervek? Újabb programok?
- Hogyan működnek együtt az önkormányzattal?
- Részt vesznek-e további egészségfejlesztő programokban? A város egészségfejlesztő / sportkoncepciójában?
- Hogyan használják ki a földrajzi /természeti adottságokat?
- Milyen csatornákon történik a programok kommunikációja?